

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย ได้เริ่มมีมานานแล้ว และในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะประสบการณ์ที่ได้รับในช่วงอายุ 0-6 ปี เป็นการสร้างพื้นฐานความพร้อมทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาที่ดีสำหรับช่วงอายุต่อ ๆ ไป

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ได้มีนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาว่าคือ จัดให้เด็กวัยก่อนประถมศึกษาที่เข้าเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกายจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาตามศักยภาพ และมีมาตรการรองรับที่จะเปิดขยายชั้นอนุบาลให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ทั้งนี้ได้มีการประสานงานในการเปิดขยาย และการใช้แนวการจัดการประสบการณ์การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในมาตรการข้อ 13 ว่า จะสรรหาและพัฒนาครูอาจารย์รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความสามารถ ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กวัยก่อนประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534)

ในปัจจุบันมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้ความสนใจและดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งได้แก่ ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรมการศาสนา

กรมการฝึกหัดครู กรมการพัฒนาชุมชน กรมอนามัย กรมการแพทย์ กรมประชาสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร สำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น สมาคมและมูลนิธิ ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ เหล่านี้จัดดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์แตกต่างกันไป แต่อย่างไรก็ตามในการจัดบริการนั้น จัดทำขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้ปกครองและความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นการดำเนินการศึกษาระดับปฐมวัยเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จเป็นไปตาม จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับนี้จำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และมีความ เข้าใจในเรื่องของการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง

ในช่วงระยะเวลาประมาณ 20 ปีที่ผ่านมาได้มีการเห็นความสำคัญของการผลิต บุคลากรระดับบัณฑิตและมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อตอบสนองความต้องการในการจัดการ ศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ปัจจุบันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้อนุมัติให้เปิด หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยขึ้นอีกระดับหนึ่งด้วย (แผนพัฒนาคณะ ครุศาสตร์ ระยะที่ 7 2535 - 2539) เพื่อเป็นการสนองตอบต่อแผนพัฒนาการศึกษาระดับ อุดมศึกษา ฉบับที่ 7 (2535-2539) ที่เน้นให้มีการพัฒนาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยได้ระบุวัตถุประสงค์ในการผลิตบุคลากรระดับบัณฑิตศึกษา ไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 7 (2535-2539) ดังนี้คือ

1. เพื่อการพัฒนากำลังคนในภาครัฐบาล
2. เพื่อการพัฒนากำลังคนในภาคธุรกิจและเอกชน
3. เพื่อการพัฒนากำลังคนในสถาบันอุดมศึกษา
4. เพื่อส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย
5. เพื่อประหยัดงบประมาณของรัฐและสงวนเงินตราต่างประเทศโดยใช้วิธีการ ผลิตกำลังคนและเทคโนโลยีเพื่อใช้เองภายในประเทศ

การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการผลิตบุคลากรในระดับสูง เพื่อเป็นการตอบ สนองการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า คุณลักษณะของบัณฑิตระดับนี้ (มหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต) ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา รู้จักการ ค้นคว้าวิจัยแสวงหาความรู้และเป็นนักบริหาร สมหวัง นิธิยานูวัฒน์ (2532) ได้กล่าว ไว้ว่าบัณฑิตศึกษาทางศึกษาศาสตร์ในทศวรรษหน้าควรเป็นผู้นำและนักวิชาการที่แท้จริง ดังนั้น

จึงจำเป็นต้องผลิตบัณฑิตศึกษาให้เป็นผู้ที่มีความรู้เป็นเลิศตามที่ประเทศชาติต้องการ และเป็นความรู้ที่จะก่อให้เกิดความงอกงามทางวิชาการศึกษา ในขณะที่เดียวกันต้องสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและการพัฒนาประเทศได้

การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จึงเป็นการศึกษาที่ลึกซึ้ง และเป็นขบวนการถ่ายพลังความคิด สืบเสาะแสวงหาวิชาการที่บริสุทธิ์ ปลุกคนเข้าสู่สภาวะที่เป็นเลิศในวิถีทางแห่งปัญญา ผู้ที่ได้รับการศึกษาระดับนี้จะออกไปเป็นผู้เปลี่ยนแปลงสังคมเป็นนักวิชาการที่จัดจ้าน เป็นนักแสวงหาข้อมูล เป็นนักคิดและนักทำและเป็นผู้แจ้งเห็นจริงในข้อมูลต่าง ๆ (สุน อมรวิวัฒน์, 2529) ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ผลผลิตของการศึกษาระดับนี้จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา มีความเป็นผู้นำ และความเป็นนักวิชาการ

จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ที่ได้ให้ความสำคัญและเน้นถึงการผลิตบัณฑิตในระดับอุดมศึกษาโดยเฉพาะบัณฑิตศึกษา โดยได้กำหนดแนวทางวัตถุประสงค์ และมาตรการให้สถาบันอุดมศึกษาประเภทจำกัดรับจำนวนผู้เรียนเน้นบทบาทการสร้างมาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและการวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีบทบาทในการผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ในสาขาวิชาต่าง ๆ และมีโครงการในการเปิดหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต โดยมุ่งทิศทางการสร้างผู้ชำนาญการ และผู้มีความรู้ความสามารถในระดับสูงตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป (บัณฑิตวิทยาลัย, 2534)

เนื่องจากการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษาซึ่งเป็นบุคลากรระดับสูงจะต้องให้มีคุณภาพทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงในสังคม จึงต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่เดิมและขยายขอบเขตในการเปิดหลักสูตรในระดับสูงต่อไป เพราะการผลิตบัณฑิตระดับนี้ ในบางสาขาวิชายังไม่มี ความสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน ดังเช่น อนันต์ ศรีโสภ (2522) ได้กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากบุคคลต่าง ๆ ในเรื่องการผลิตบัณฑิตไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การผลิตบัณฑิตสูญเปล่า เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการทางสังคม (Social process) มีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมอย่างยิ่ง ดังนั้น กระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรจะต้องคำนึงถึงความต้องการของหน่วยงานด้วย จึงต้องมีการกำหนดให้ผลผลิตของหลักสูตรคือ

บัณฑิตมีคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถตามความต้องการของตลาดแรงงานหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและไม่ให้เกิดความสูญเปล่าในการผลิตบัณฑิต

การผลิตบุคลากรระดับคชภูษบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นแผนงานโครงการที่สนองนโยบายการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล และสนองนโยบายการพัฒนาทางด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 7 (2535-2539) ซึ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด เพื่อตอบสนองความต้องการคนในการพัฒนาประเทศ และยังเป็นการสนองตอบต่อแนวทางการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 อีกด้วย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหวังจะศึกษาความเป็นไปได้ด้านความต้องการของสังคม โดยศึกษาถึงความต้องการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า มีความต้องการใช้บุคลากรสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยมากน้อยเพียงใด และบุคลากรระดับคชภูษบัณฑิตของสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ควรมีความรู้ความสามารถด้านใดบ้าง โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อเป็นการทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความต้องการบุคลากร และคุณลักษณะของบุคลากร ระดับคชภูษบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย และเพื่อนำข้อมูลเบื้องต้นบางส่วนเหล่านี้มาใช้ประโยชน์ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรระดับคชภูษบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกด้วย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี ของผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ซึ่งมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า ก่อนจะสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาใดก็ตาม ควรจะต้องศึกษาและประเมินถึงความต้องการผลผลิตของหลักสูตรซึ่งสามารถทำได้โดย วิธีการสำรวจ (Survey) การตัดสินใจและการพิจารณาโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Experts) ตลอดจนการสำรวจความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Anderson, 1978)

ทาบ (Taba, 1962) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตรได้กล่าวว่ารากฐานของความล้มเหลวทางการศึกษา มาจากการวางแผนการศึกษาที่ไม่เหมาะสม และไม่สนองต่อความต้องการอย่างแท้จริง ทาบจึงได้เน้นถึงความสำคัญของการศึกษาความต้องการ (Diagnosis of Needs) เป็นขั้นแรกของลำดับขั้นในการพัฒนาหลักสูตร (First Step in Curriculum Development) เช่นเดียวกับเวอร์เดลิน (Werdelin,

1977) ซึ่งได้กล่าวเน้นถึงความสำคัญของการศึกษาความต้องการผลผลิตของหลักสูตร โดยกล่าวว่า การจัดทำโครงการทางการศึกษาเพื่อผลิตบุคคลเข้าสู่หน่วยสังคมนั้น หน่วยสังคมจะเป็นตัวกำหนดที่สำคัญว่ามีความต้องการให้บุคคลเหล่านั้นมีลักษณะอย่างไร และ แอนเดอร์สัน (Anderson, 1978) กับ สต๊ฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1977) ก็มีความคิดเห็นตรงกันว่า ความสำคัญก่อนการสร้างและพัฒนาหลักสูตร คือ การศึกษาและประเมินความต้องการผลผลิตของหลักสูตร ว่าเป็นที่ต้องการของสังคมมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ นิตา ชูโต (2531) ได้กล่าวไว้อย่างสอดคล้องกันว่า โครงการด้านบริการสังคมหากทะเลาะเลยต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอาจให้บริการไม่ตรงกับความต้องการหรือไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความต้องการบุคลากรระดับคชภูษิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย 3 ด้าน คือ

1. ศึกษาจำนวนบุคลากรระดับคชภูษิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้ทราบว่า หน่วยงานต้องการบุคลากรมากน้อยเพียงใด โดยการสำรวจความต้องการของหน่วยงานที่ต้องการบุคลากรสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ดังเช่น รังสรรค์ สิงห์เลิศ (2529) ศึกษาพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับประชากรศึกษามีความต้องการบุคลากรระดับคชภูษิต สาขาวิชาประชากรศึกษา ในช่วงปี พ.ศ. 2529-2534 เป็นจำนวนมาก และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นสมควรให้มีการเปิดหลักสูตรคชภูษิต สาขาวิชาประชากรศึกษา และ นัยนา โยคะกุล (2535) ศึกษาพบว่า บุคลากรระดับคชภูษิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นที่ต้องการมากในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในช่วงปี พ.ศ. 2535-2539

2. ศึกษาลักษณะงานของบุคลากรผู้สำเร็จการศึกษาระดับคชภูษิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ที่หน่วยงานต้องการให้ไปปฏิบัติงาน เพื่อสถาบันการศึกษาผู้ผลิตผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จะได้ทราบว่าหน่วยงานต้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษาไปปฏิบัติงานลักษณะใด ซึ่งจะทำให้สามารถกำหนดหลักสูตรสร้างบัณฑิตให้มีคุณสมบัติตามที่หน่วยงานต้องการ เป็นการประสานระหว่างการใช้และการผลิตกำลังคนระดับสูง ดังเช่น นัยนา โยคะกุล (2535) พบว่า งานที่หน่วยงานต้องการให้บุคลากรระดับคชภูษิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน มาปฏิบัติมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ด้านการวิจัยและประเมินผล ด้านการพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม ด้านการบริหารและการวางแผน

3. ศึกษาคุณสมบัติที่พึงประสงค์ทั้งในด้านความรู้ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม และบุคลิกภาพของบุคลากรระดับคหุภินัตติ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยซึ่งหน่วยงานต้องการ โดย ทาบ (Taba, 1962) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ขึ้นวิเคราะห์ความต้องการหรือการสำรวจให้ทราบความจำเป็นของสังคมว่าเป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญของการพัฒนาหลักสูตร เพราะก่อนจะสร้างและพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาใดการศึกษาความรู้และทักษะของบุคลากรที่หน่วยงานต้องการจะทำให้ทราบว่าหลักสูตรควรจะเป็นอย่างไร

นิคอลล (Nicholls, 1972) ได้กล่าวว่าการพัฒนาหลักสูตรจะต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบ การสร้างหลักสูตรของบุคคล ต้องคำนึงถึงหลักสูตรรกรศึกษา ความมีเหตุผลเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของสังคม

การผลิตบุคลากรระดับคหุภินัตติ เป็นแผนงานโครงการที่สนองนโยบายการศึกษา เพื่อพัฒนาบุคลากรและสนองนโยบายการพัฒนาทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาก่อนที่จะทำให้ผลผลิตคือ บุคลากรระดับคหุภินัตติ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย เป็นที่ยอมรับและต้องการของสังคมได้รับความเชื่อถือในความรู้ความสามารถ ของผู้สำเร็จการศึกษา ตลอดจนสามารถปฏิบัติงานในหน่วยงานทางการศึกษาปฐมวัย ควรจะต้องมีการศึกษาและประเมินความต้องการ จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ตลอดจนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทางสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยก่อน จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพหรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย ดังเช่น จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการศึกษาขั้นเด็กเล็ก โดยกองวิชาการ สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527) พบว่าปัญหาสำคัญประการหนึ่ง คือ การดำเนินงานที่ขาดประสิทธิภาพ เพราะไม่มีบุคลากรเพียงพอ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ นับตั้งแต่ระดับบริหารไปจนถึงระดับครูอาจารย์ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความต้องการ และลักษณะของบุคลากร ระดับคหุภินัตติ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดและการให้บริการทางการศึกษาปฐมวัย ว่าควรเป็นอย่างไรจะต้องมีคุณสมบัติและความสามารถอย่างไร จึงจะสามารถไปพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาค้นคว้า และการรวบรวมข้อมูลที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเกิดความคิดและเห็นความสำคัญว่า การจะสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรในระดับสูงสาขาวิชาใด

ก็ตามจะต้องมีการศึกษาข้อมูลด้านความต้องการเบื้องต้นก่อน เพื่อจะได้นำข้อมูลเบื้องต้นเหล่านั้นไปใช้เป็นพื้นฐานในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การสร้างและพัฒนาหลักสูตร ระดับคุณวุฒิระดับ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็ต้องใช้กระบวนการเช่นเดียวกันนี้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความต้องการใช้บุคลากรในหน่วยงานที่มีการจัดและการให้บริการทางการศึกษาปฐมวัย และคุณลักษณะของบุคลากรระดับคุณวุฒิระดับ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ว่าควรมีความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และบุคลิกภาพด้านใดบ้าง ตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารหน่วยงานและผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนอาจารย์ในสถาบันที่ผลิตบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย ผลจากการวิจัยจะเป็นข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นในการนำมาใช้ประกอบการพิจารณาให้เป็นประโยชน์ต่อกระบวนการสร้างและพัฒนาหลักสูตรระดับคุณวุฒิระดับ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยของภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาการจัดและดำเนินการทางด้านการศึกษาปฐมวัยเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการบุคลากรระดับคุณวุฒิระดับ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดและการให้บริการทางการศึกษาปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคลากรระดับคุณวุฒิระดับ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ตามการรับรู้ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดและการให้บริการทางการศึกษาปฐมวัย ในด้านความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม และบุคลิกภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีเลือกอย่างเจาะจง คือ

1.1 ตัวอย่างประชากรในการตอบแบบสอบถาม เป็นผู้บริหารหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาปทุมวัน จำนวน 24 คน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาปทุมวัน จำนวน 8 คน และอาจารย์ในสถาบันผลิตบุคลากรทางการศึกษาปทุมวัน จำนวน 87 คน

1.2 ตัวอย่างประชากรในการสัมภาษณ์ เป็นผู้บริหารหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาปทุมวัน จำนวน 12 คน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาปทุมวัน จำนวน 8 คน และอาจารย์ในสถาบันผลิตบุคลากรทางการศึกษาปทุมวัน จำนวน 35 คน

2. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ในการศึกษาความต้องการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดและการให้บริการทางการศึกษาปทุมวันและคุณลักษณะของบุคลากรระดับคหบดีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปทุมวัน ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

2.1 ความต้องการบุคลากรระดับคหบดีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปทุมวันของหน่วยงานที่มีการจัดและการให้บริการทางการศึกษาปทุมวัน

2.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคลากรระดับคหบดีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปทุมวัน ในด้านความรู้ ด้านความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านบุคลิกภาพ

คำจำกัดความในการวิจัย

บุคลากรระดับคหบดีบัณฑิต หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับคหบดีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปทุมวัน

ความต้องการบุคลากรระดับคหบดีบัณฑิต หมายถึง การที่ผู้บริหารหน่วยงานมีความประสงค์จะให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับคหบดีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปทุมวันไปปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดและการให้บริการทางการศึกษาปทุมวัน จำนวน 12 หน่วยงาน คือ ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมการศาสนา กรมการฝึกหัดครู กรมการพัฒนาชุมชน กรมอนามัย กรมการแพทย์ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น สมาคมและมูลนิธิทางการศึกษาปฐมวัย

คุณลักษณะของบุคลากรระดับคุณวุฒิขั้นต้น หมายถึง ลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในบุคลากรระดับคุณวุฒิขั้นต้น สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ในด้านความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม และบุคลิกภาพตามความคิดเห็นของผู้บริหารหน่วยงาน ผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์

คุณลักษณะของบุคลากรระดับคุณวุฒิขั้นต้น ด้านความรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคลากรระดับคุณวุฒิขั้นต้น สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย เกี่ยวกับความรู้ในด้านวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรและโปรแกรมทางการศึกษาปฐมวัย การบริหารงานทางการศึกษาปฐมวัย และเทคโนโลยีทางการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารหน่วยงานที่จัดและให้บริการทางการศึกษาปฐมวัย ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย และอาจารย์ในสถาบันที่ผลิตบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย

คุณลักษณะของบุคลากรระดับคุณวุฒิขั้นต้น ด้านความสามารถ หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคลากรระดับคุณวุฒิขั้นต้น สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย เกี่ยวกับความสามารถในการนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับงานด้านการศึกษาปฐมวัย การวิเคราะห์และสังเคราะห์ทางการศึกษาปฐมวัย การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาปฐมวัย ด้านการนิเทศ ด้านการบริหาร และด้านการถ่ายทอดความรู้ทางการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารหน่วยงานที่จัดและให้บริการทางการศึกษาปฐมวัย ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย และอาจารย์ในสถาบันที่ผลิตบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย

คุณลักษณะของบุคลากรระดับคุณวุฒิขั้นต้น ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคลากรระดับคุณวุฒิขั้นต้น สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในด้านเจตคติต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณและอุดมการณ์ของนักการศึกษาปฐมวัย ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ และความยุติธรรม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารหน่วยงานที่จัดและให้บริการทางการศึกษาปฐมวัย ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย และอาจารย์ในสถาบันที่ผลิตบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย

คุณลักษณะของบุคลากรระดับคุณวุฒิระดับต้น ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะที่
พึงประสงค์ของบุคลากรระดับคุณวุฒิระดับต้น สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย เกี่ยวกับในด้านความเชื่อมั่น
ในตนเอง ความกระตือรือร้นในการทำงาน ความคิดสร้างสรรค์ ความมีเหตุผล และความ
ละเอียดอ่อน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารหน่วยงานที่จัดและให้บริการทางการศึกษาปฐมวัย
ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย และอาจารย์ในสถาบันที่ผลิตบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย

ผู้บริหารหน่วยงาน หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการจัดและ
การให้บริการทางการศึกษาปฐมวัย อยู่ในระดับตำแหน่งหัวหน้างานขึ้นไปของหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องกับการจัดและการให้บริการทางการศึกษาปฐมวัย 12 หน่วยงานคือ ทบวงมหา-
วิทยาลัยของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ กรมการศาสนา กรมการฝึกหัดครู กรมการพัฒนาชุมชน กรมอนามัย
กรมการแพทย์ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานการ
ศึกษาท้องถิ่น สมาคมและมูลนิธิทางด้านการศึกษาปฐมวัย

ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ที่มีประสบการณ์ความชำนาญเป็นนักวิชาการที่มีบทบาท
และปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ และมีประสบการณ์ใน
การทำงานมาเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 5 ปี มีวุฒิอย่างต่ำตั้งแต่ระดับปริญญาโททางการ
ศึกษาปฐมวัย โดยไม่รวมถึงผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบในหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัด
และการให้บริการทางการศึกษาปฐมวัย และอาจารย์ในสถาบันที่ผลิตบุคลากรทางการ
ศึกษาปฐมวัย

อาจารย์ หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติการสอนในมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยครูที่เปิดสอน
สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบถึงข้อมูลเบื้องต้นที่เป็นพื้นฐาน ในการนำไปประกอบการพิจารณา
ในการผลิตบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยระดับคุณวุฒิระดับต้น ในสถาบันการศึกษาที่มีโปรแกรม
การผลิตบุคลากรทางสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

2. ได้ทราบถึงความต้องการ และคุณลักษณะ ของบุคลากรสาขาวิชาการศึกษา
ปฐมวัย เพื่อนำไปพัฒนาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย ให้มีความสอดคล้องและ
เหมาะสมกับความต้องการที่แท้จริง

3. สามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาปรับปรุง การผลิตบุคลากรทางการศึกษา
ปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น